

Воля, Т. 2, Ч. 10 — Без перспективи

-

Exported from Wikisource on 01/24/18

Віктор Піснячевський.

Без перспективи.

Герцен майже за 50 літ предрік останню війну з її тяжкими руйнуючими наслідками. Герцен був великим публіцистом. Публіцисти і фахові політики мусять „проріцати“, провидіти в даль. Це лікарі народного життя. Як лікар ставить не лиш діагноз, але і прогноз, не лиш вияснює слабість і призначає ліки, але й наперед загадує, чи вичуняє слабий чи ні — так і фаховий дипломат, фаховий публіцист. Лікарі вчать ся не на здорових людях, а на слабих. Дипломати і публіцисти мусять знати нормальний народний організм, але ще краще мусять доглядати за капризними зігзагами народних хороб.

Розмовляючи недавно в Берліні, а потім у Відні з видатнішими представниками між иншим і української дипломатії, інформуючи колег журналістів в кінці травня про події на сході, я тяжко помилився: в початку травня я сказав, що польський наступ на Україні розіб'ється через 2 місяці. Я помилився майже на цілий місяць. Я певен був, що коли польська армія береться повторити тогорішній осінній наступ українських війск на Київ, вона використає всі помилки Петлюри. Цього не сталося. І Поляки мусіли так же раптово відскочити, як і наскочили: при найкращих для себе умовах; бо змучене населення давно вже радо ввійти в протибольшевицьку згоду хоч з чортовою бабушкою. Тільки

щоб позбавитись большевицького хаосу. Поляки кинули на Україну своє найкраще вісько — познанські полки з бувшої німецької армії, котрі мали вже досвід німецьких помилок на Україні. Але теперішня війна богата сюрпризами. Для того, щоб не тільки здобувати, але і утримати зараз Україну, треба мати не міліони, і не сотні тисяч війська, а тільки два-три корпуси доброї кавалерії. Про це я казав Петлюрі ще в початку вересня 1919 року. Цей секрет зрозуміли і оцінили большевики. Польські газети пишуть, що в кавалерійському загоні Буденного є 30.000 іздців. Можливо. Але цей же самий загон мусів недавно визбігати з Кубані, де проти нього оперували не стілько численні, але краще здісціпновані кавалерійські загони кубанських козаків. Цього секрету не хотіли оцінити Поляки. І вривавшись клином аж до Дніпра, залишивши відкритими широкі фланги і цілком відкрите запілля, вони дали змогу большевицькій кавалерії відрізати собі головний нерв армії — звязок з запіллям, дозволили большевикам пролізти в запілля і зруйнувати увесь польський наступ. При величезному фронті майже на 1.200 кіл. у Петлюри-Пілсудського був один раціональний плян — помаленько йти вперед і, опершись на лінію залізниці Казатін-Бердичів-Жмерінка-Вапнярка, пробувати втягувати в себе військові організації Омеляновича-Павленка і січових стрільців, а потім помалу, за допомогою Румун з тилу, посуватись до Одеси. Але разом з тим цементували товарообміном ґрунт під ногами.

Сьогорічня київська авантюра була скандальним повторенням тогорішньої спроби Петлюри віхати „на білому коні“ в золоту браму, хоч на чужому, але віхати. Ця mania

grandiosa довела нас в осени минулого року до повної Руїни. Вона може і тепер закінчитись ще більшим скандалом. Не через те, що майбутнє України звязано зараз з Польщею, а через те, що ми не маємо добре зорганізованого національного запілля, не маємо перспективи що до найближчої нашої будучини.

На півдні України ми маємо чудесний військовий матеріал, але на жаль в сировому стані. Це кадри січових стрільців, кадри павленковської армії, ворожі до большевиків німецькі кольоністи. При навіть невеликій допомозі зза Дністра зброєю а потроху унтер-офіцерським і офіцерським елементом, ми моглиб на протязі двох-трьох місяців витворити з цих кадрів невеличку, але міцну армію. При невдачі польської офензиви і розлиттю большевицького хаосу на Польщу і Галичину, ми моглиб вратуватись тою армією не тільки на півдні, але дещо зробити з нею і в Галичині. Але... для цього треба було мати нашим громадянам ясну національну перспективу. З міжнароднього боку це діло ще й зараз не втратило деяких виглядів на успіх при умові консолідації наших сил.

Памятаєте, читачу, старі церковні образи: на все полотно стоїть святий; а коло нього, так до коліна, маленький монастир. Ось вам точний образ сучасного розгордіашу думки серед нашого громадянства. Попереду „святий“ [Винниченко](#), „святий“ [Вітик](#), „святий Онуфрей“ — [Грушевський](#). А десь там внизу коло п'ят у них маленьке ледве помітне народне діло. І це не тільки у них, але і у більш, здається, тверезих, правих елементів — наших

quasi-„буржуїв“, quasi-„монархістів“. Як і перші, вони люблять і голублять свою маленьку ідею більше, ніж живе народне діло. І тому від буденної чорної роботи цілком усуваються. А коли народне діло терпить фіаско, то і ті і другі заявляють *urbi et orbi*, як казав мені цими днями один галицький теж „не в тім'я битий“ політик: — Ми маємо тепер „сатисфакцію“! Бо ми казали!...

Але скільки тих „сатисфакцій“ мали вже ми? А ще більше наші вороги. Підійтиж до діла дружною лавою, з чистим серцем і отвертою душею хоч раз так, щоб через два дні знов не сісти „коло розбитого корита“, на це нас не стає: бо ми ще не доросли до мудрої консолідованої національної політики на велику скалю!

Видно і справді „Не приспѣ убо час“ наш!

Ця робота перебуває у [суспільному надбанні](#) у Сполучених Штатах та Австрії.

- Робота перебуває у суспільному надбанні у Сполучених Штатах, тому що вона опублікована до 1 січня 1923 року.
- Термін дії авторських прав на цей твір в Австрії закінчився до 1 січня 2004 року, оскільки авторське право в Австрії закінчується 70 років після смерті автора.
- Автор помер у 1933 році, тому ця робота є у

суспільному надбанні у тих країнах, де авторське право діє на протязі *життя автора плюс 80 років чи менше*. Ця робота може бути у суспільному надбанні також у країнах з довшим терміном дії авторського права, якщо вони застосовують [правило коротшого терміну](#) для іноземних робіт.

About this digital edition

This e-book comes from the online library [Wikisource](http://wikisource.org)^[1]. This multilingual digital library, built by volunteers, is committed to developing a free accessible collection of publications of every kind: novels, poems, magazines, letters...

We distribute our books for free, starting from works not copyrighted or published under a free license. You are free to use our e-books for any purpose (including commercial exploitation), under the terms of the [Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 Unported](http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/)^[2] license or, at your choice, those of the [GNU FDL](http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html)^[3].

Wikisource is constantly looking for new members. During the realization of this book, it's possible that we made some errors. You can report them at [this page](#)^[4].

The following users contributed to this book:

- Madvin

-
1. [↑ http://wikisource.org](http://wikisource.org)
 2. [↑ http://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0](http://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0)
 3. [↑ http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html](http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html)

4. [↑](http://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium) <http://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium>